

LÁSS A SZÍVEDDEL IS!

Mt 5,8

Nagy ajándékot kaptunk Istentől a látás tehetségével. Látjuk a minket körülvevő világot, a napfelkeltétől a szivárványon keresztül, a napnyugtáig; láthatjuk embertársainkat, akikkel szóba állunk, látjuk a betűt, amit elolvassunk, a technika fejlettségének segítségével láthatjuk az apró atomvilágot, egy szóval szemtanúi lehetünk a körülöttünk zajló világnak. Törvény előtt is tanúbizonyságot csak arról tehetünk, amit láttunk, mert a hallott dolgoknak nincs hitelességük. Talán azért van így, mert látni csak azt látjuk, amit megfoghatunk, hallani pedig hallhatunk arról is, amit nem látunk vagy nem érzékelünk. Boldog tehát az az ember, aki lát.

Istent nem látjuk, nem is érzékelhetjük, mert szellem, mert láthatatlan és megfoghatatlan, mégis számtalanszor megbizonyosodunk létéről. Miként láthatjuk hát Istent, hogy bizonyágtevésünk hiteles legyen?

Erre a kérdésre egy újabb kérdéssel szeretnék válaszolni. Csak akkor lát az ember, amikor a szeme nyitva van? Természetesen nem. Ha lecsukjuk szemünket, csupán pillanatnyilag úgy érezzük, hogy nem látunk semmit, aztán képzeletbeli képek jelennek meg előttünk, olyan képek, amit ezelőtt láttunk, vagy olyanok, amit meg szeretnénk látni. Lehunyt szemmel az ember látástehetségét érzésvilága, gondolatvilága vezérli. Azt lát, amit érez, amit akar.

Mi, akik látunk, föl sem tudjuk mérni a vakok, a látásképtelenek világát. Sokan vannak olyanok, akik születésük pillanatától nem látnak. Ha valamit megfognak, fölismerik formáját és maguk előtt látják a kézben fogott tárgyat. Ők a kezükkel látnak. Sajátosan kialakult érzésviláguk képeit látják, akár nyitott, de világtalan szemük előtt.

Nem látnak, de mégis tudják, mi történik körülöttük és tanúbizonyságot tehetnek a megtapasztalt dolgokról. Tehát boldog lehet az az ember is, aki nem lát. Mert nem csak szemével lát az ember, hanem érzéseivel is. Ha pedig tiszták érzéseid, akkor tisztán látsz a téged körülvevő világban, és Jézus szerint boldog vagy, mert megtalálhatod Istent. Istent, a láthatatlant, az érzékelhetetlent, mert Isten is belső érzésvilágunknak egy része.

Mai gyűlésünk keretében imádkoztunk azért is, hogy Isten adjon tiszta szívet, tiszta érzést, tiszta látást a felmerülő kérdések eldöntésében, hogy viszálykodás nélkül egy akaratban levő gyermekei lehessünk.

De miként lehetünk tiszta szívű, tiszta érzésű, tisztán látó, Istent megtapasztaló boldog emberek?

Én nem vagyok képes rá - mondhatná bárki közülünk -, hiszen gyakran érzéseim nem tiszták, gyakran elcsábít az anyagi világ gondja, gyakran nem tudom elfogadni mások döntését, még akkor sem, ha az a közösség javát szolgálja, és gyakran vétkezem Isten törvényei ellen, mert gyarló ember vagyok.

A történelem folyamán sok embert foglalkoztatott a boldogság keresése, a lelki tisztaság és béke elérése, az emberi én kiteljesedésének kérdése. Filo-

zófusok, írók, költők boldogságkeresésüket mind más és más úton látták, képzelték el. Egy egész könyvtárnyi irodalom gyűlt össze az évek hosszú során. Mindenki a saját felfogása szerint vázolta fel azt az utat, amely végül is - szerintük - a boldogsághoz, a tiszta életmódhoz, Isten látásához, megtapasztalásához vezet. Száz és néhány mód és forma ellenére is egyetlen dologban mégis mindannyian egyetértenek: a bűnnel terhelt ember nem lehet boldog. Vagyis az, aki elhanyagolta önmaga lelki kincseit, aki nem foglalkozott ember-társaival, aki elfeledte Istent és nem hallgatott lelkiismerete hangjára, aki nem maradt meg hitében, és főként az, „akinek eszébe sem jut, hogy megváltozzék, sokkal inkább azon fáradozik, hogy bebizonyítsa: nem nekik, hanem a másoknak, a többieknek kellene megváltozniuk.” (Erich Fromm)

Épp ebből kifolyólag sokan mások mondhatnák, hogy én már eleve nem vagyok képes Isten látására, hiszen az eredendő bűn következtében már születésem pillanatától bűnös vagyok és képtelen a jóra.

Jézus mégis általánosságban beszél a felolvasott bibliai versben. Jézus itt az eredendő bűn gondolatát semmibe véve, egyszerűen a jó emberről beszél, arról az emberről, aki képes a megváltozásra és meg is tud változni. Egy olyan lelki szellemi tisztaságot, megtisztulást tételez föl, amit ő saját lelkében mint ember megélt. Ezt a megtisztulást mint lehetőséget tárja hallgatósága elé, mert ő többet látott az emberben, aki Isten gyermeke, mint az eredendő bűn hirdetőit. Tehát ezek szerint meg van a megváltozás, a lelki, érzelmi megtisztulás lehetősége minden emberben. Ez megadatot mindannyiunk számára. Nekem is, nektek is. Csupán akarni kell.

Nem lesz a kutyából szalonna - tartja a közmondás -, mert van, aki jó szívűnek, és van, aki rossz szívűnek született. Ezt a közmondást talán igazolhatja az évek hosszú tapasztalata, de nem ezt igazolják Istennek kifürkészhetetlen törvényei. Hiszen senki sem születik jó vagy rossz szívűnek, mindenki embernek születik és szabadnak. Az ember szabad akaratából határozza el magát a jó és az igaz, vagy a rossz és a hamis követésére. Tehát kimondottan csak tőlünk függ, hogy milyen szívű emberekké válunk

- A tékozló fiú is - Jézus példázatában - rossz szívű, önző emberként kezdte életét, de az idő, a szükség rávezette, hogy beismerje: hibázott. Rádöbben, hogy semmiképp nem volt méltó arra a vagyonra, amit atyjától kikért. Elhatározza, hogy hazamegy és bocsánatot kér tőle, mert még arra sem méltó, hogy fiának nevezze. Elhatározását véghez is viszi és hazatér. Apja pedig visszafogadja őt, nem mint szolgálóját, hanem mint fiát, aki meghalt és feltámadott, elveszett és megtaláltatott.

Így várja a mi jó Atyánk, Istenünk is a megváltozni, megtisztulni, újjászületni akaró gyermekeit is. Várja, hogy megtérjünk és megbocsásson, hogy megtisztuljon szívünk, hogy megláthassuk Őt és boldogok lehessünk.

A megváltozással, újjászületéssel, a szív tisztaságának elérésével kapcsolatban jut eszembe Jézus beszélgetése Nikodémusszal, a zsidók főemberével. Jézus munkájáról, Istenről és istenországról beszélgettek. E beszélgetés közben jegyezte meg Jézus: Ha valaki újjá nem születik, nem látja meg Isten országát. Nikodémusz értetlenül nézett Jézusra. Hiszen miként születhet az ember újra öregségében? Vissza mehet-e az anyja méhében, és újra születhet-e?

Nikodémus a testre gondolt, mint ahogy mi is manapság oly gyakran csak fizikai létünk korlátai között élünk. Csupán anyagi létünkre figyelünk. Az ember nem csak test, hanem lélek is - hangzik Jézus figyelmeztetése. Lélekben kell újjászületnünk, lélekben kell megváltoznunk, mert a lélek otthona a szív.

Szívünk, érzésünk tisztasága nélkül nem láthatjuk meg Isten országát. Aki csak szemeivel lát, az csak azt a világot látja, amelyben saját verejtékével kell egye kenyérét, de aki a szívével is lát, az ugyanabban a világban istenországot is látja. Megláthatja Istent a felkelő napban, ami lehet a megszülető élet is; meglátja a szívárvány tündöklésében, ami a reményteljes boldog élet is; meglátja a lenyugvó napban, ami az elmúlás után az örökélet reménye is. Ennek feltétele nem csupán az okos gondolkodás, a világban való éles látásnak a büszkesége, a földi lét erősségének a hatalma, hanem mindenekelőtt a jóság.

A jó ember, a tisztaszívű ember, mert ahogy azt Petrarca is mondotta: „Nyilván nem lehet mindenki Cicero vagy Platón, sem Vergilius vagy Homérosz, de jó ember mindenki lehet.” A jó ember nyugodtan alszik, nincs lelkiismeretfurdalása. A jó ember szeret, megbocsát, mert látja Istent, mert Isten országában él. A jó emberré válás mindannyiunknak megadott lehetőség, és, aki él e lehetőséggel, az nem bánja meg, mert megkapja a maga jutalmát, vagy akár Vörösmarty szavaival élve:

„Szólj, gondolj, tégy jót s minden szó, gondolat és tett

Tiszta tükörként fog visszamosolyogni rád.”

Tied lehet a jutalom, csupán figyelned kell a belső hangra, figyelned kell szíved szavára, hogy ha Isten látására nem érzed magad képesnek, akkor tudj megváltozni, tudj újjászületni, tudj Istent látó szívet teremteni magadban. Tudj Isten akarata szerint élni. Csupán ez taníthat meg arra, hogy a jó érdekében, ha kell, áldozatokat is hozzá. Mindezek után már magától fog feltörni szíved, lelked mélyéről az igaz hit, mely bizonyosságot tesz arról, hogy van Isten, akit érzel és látsz.

Figyeljünk hát szívünk szavára, figyeljünk érzéseinkre, hogy tiszta szívű, tiszta érzésű, tisztán látó és Istent megtapasztaló gyermekek lehessünk. Csupán így születhetnek meg Istennek tetsző döntéseink. Csupán így tehetünk bizonyosságot Isten létéről. Csupán így láthatunk szívünkkel is.

Adja az Isten, hogy, megtisztult szívvel, mindannyian képesek legyünk - Jézushoz hasonlóan - érezni és látni Istent, hogy boldogan élhessünk az Ő országában! Ámen

LŐRINCZI KÁROLY

ESKETÉSI BESZÉD

Lk 20, 25

Kedves Ifjú Pár!

Azért jöttetek ide díszes lakodalmi nász kíséretében, hogy Isten szent színe előtt egymásnak egy életre szóló házastársi hűséget fogadjatok. Hogy miképpen válhat lehetségessé az életre szóló házastársi hűség és családi boldogság, azt kívánom minél rövidebben elmondani nektek, mielőtt elmondánátok az eskü szavait.

Hallottátok esketési beszédem alapgondolatát: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és Istennek, ami az Istené.” A bibliai történet egyszerű, könnyen érthető és tanulságos. Jézust az ő ellenségei el akarják veszejteni. Ravasz kérdéseket tesznek fel neki, remélve olyan választ, mely által elfoghatják, halálra ítélik. Jézus idejében a zsidó nép római elnyomás alatt nyögött. Minden zsidó gyűlölte az elnyomó, rajta uralkodó, tőle mind több és több adót kérő rómaiakat. Az adózást megtagadni mégsem lehetett. Ez egyet jelentett volna a lázadással, amit a rómaiak kegyetlenül megtoroltak volna. Jézustól ezt kérdezik az ő ellenségei: „Szabad-e a császárnak adót fizetnünk, vagy nem?” Mondd meg te, aki próféta vagy, aki mindig az igazat beszéled! Nehéz és ravasz kérdés, de Jézus, aki beelát gonosz szívükbe, bármennyire is szereti és sajnálja népét, bármennyire is ismeri a rómaiak kegyetlen kapzsiságát, így válaszol: Adjátok meg a császárnak, ami a császáré, és az Istennek, ami az Istené.

Mit mond nektek, kedves ifjú pár ez a jézusi kijelentés?

Először azt, hogy, mint házastársak, együtt kell élnetek, egymásért kell élnetek. De senki sem tagadhatja azt, hogy a házastársaknak is van egyéni élete. A jézusi mondásból a „császár” az egyén ebben az esetben, az „Isten” viszont a házastárs, a hitves. Megadhatom, és meg is kell adjam a császárnak, ami a császáré - az egyéni életnek, ami az egyéné, de meg kell adjam még inkább azt, ami az „Istené”, vagyis, ami az én hitvesemé. A jogok és a kötelesek egyformák. A házastársak és a nők egyenjogúsága a családban is kell érvényesüljön.

A női egyenjogúsággal kapcsolatosan Lagerlöf Selma nagyon meggyőző kijelentést tett már évtizedekkel ezelőtt: a nők megteremtették az otthont, a férfiak az államot. Most engedjék meg a férfiak, hogy a nők az államot is otthonná tegyék. Ezt viszont csak úgy tehetik, ha részt vesznek ők is az állam vezetésében, a társadalmi életben. Sok férj azt szeretné, hogy a felesége mindig otthon üljön, gyermekeket szüljön, neveljen, s őt, a férjet mindenben kiszolgálja. Kétségtelen, hogy a nő elsődleges szerepe a család, az otthon minél melegebbé, kedvesebbé tétele, s a gyermekek nevelése. De senki sem veheti el tőle azt a jogot, hogy ő is részt vegyen a társadalmi életben, akár egyszerű tag, akár vezetői minőségben. Ne feledjétek hát: jogotok megélni az egyéni, a sze-